

بلوغ عاطفی و گرایش به مصرف مواد مخدر در دانشجویان دختر ساکن خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

زهرا امینی^۱، فرزانه طاعتی^۲

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: بلوغ عاطفی یکی از شاخص‌های مهمی است که ممکن است در کنترل رفتارهای پرخطر در جوانان مؤثر باشد. با توجه به نقش دختران جوان در اجتماع و نیز در خانواده، مطالعه حاضر بر روی دانشجویان دختر ساکن خوابگاه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد و وجود ارتباط بین بلوغ عاطفی و گرایش به مصرف مواد مخدر بررسی شد.

روش‌ها: مطالعه‌ی مقطعی حاضر بر روی ۲۵۹ نفر از دانشجویان دختر ساکن در خوابگاه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد. در این مطالعه بلوغ عاطفی نمونه‌های مورد مطالعه با استفاده از پرسشنامه مقیاس بلوغ عاطفی سینگ و بهار گاوا تعیین و ارتباط آن با نمره مقیاس گرایش به اعتیاد، توسط آزمون Pearson اندازه‌گیری گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین ابعاد گرایش به مصرف مواد مخدر با نمره‌ی کلی بلوغ عاطفی ($P < 0/001$)، معیار عدم ثبات عاطفی ($P = 0/027$)، بازگشت عاطفی ($P < 0/001$)، ناسازگاری اجتماعی ($P = 0/009$)، فروپاشی شخصیت ($P < 0/001$)، ارتباط معنی‌داری وجود دارد. اما بین گرایش به مصرف مواد مخدر و فقدان استقلال، رابطه‌ی معنی‌داری مشاهده نشد ($P = 0/328$). همچنین متغیرهای وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی و مدت اقامت در خوابگاه اثر معنی‌داری بر روی بلوغ عاطفی و گرایش به مصرف مواد مخدر نداشتند ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: افزایش بلوغ عاطفی در ابعاد عدم ثبات، بازگشت عاطفی، ناسازگاری اجتماعی و فروپاشی شخصیت می‌تواند گرایش به مصرف مواد مخدر را در ابعاد محیطی و فردی کاهش دهد. بنابراین افزایش بلوغ عاطفی تا حد زیادی می‌تواند بر روی گرایش به مصرف مواد مخدر اثرگذار باشد.

واژگان کلیدی: بلوغ عاطفی؛ گرایش به مصرف مواد مخدر؛ دانشجویان دختر

ارجاع: امینی زهرا، طاعتی فرزانه. بلوغ عاطفی و گرایش به مصرف مواد مخدر در دانشجویان دختر ساکن خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۴۰۴؛ ۴۳ (۸۱۹): ۶۴۸ – ۶۵۳.

مقدمه

نمی‌گیرند، از مسائل و موضوعات جزئی به خشم نمی‌آیند و ترس و خشم دوران کودکی در آنها وجود ندارد. بلوغ عاطفی جریانی است که طی آن شخصیت فرد به طور مداوم برای احراز بیش از پیش سلامت عاطفی، از لحاظ روانی و فردی می‌کوشد. از ملاک‌های بلوغ عاطفی می‌توان به کنترل عواطف و احساسات، پذیرش مسئولیت اعمال خود، رهایی از رفتار تکانشی، شکیبایی، انتقادپذیری و توانایی کنترل خشم اشاره کرد. اگر فردی از رشد سالم عاطفی بهره‌مند نباشد هرگز واقع بین، نیک‌اندیش، درست‌کردار و در نتیجه در پیشرفت جامعه مفید و مؤثر نخواهد بود (۴-۶).

گرایش به مواد مخدر یکی از مقوله‌های مهم در مباحث مربوط به

جوانان، قشر فعال و مولد هر جامعه هستند و از لحاظ فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی عنصر حساس و مهم جوامع محسوب می‌شوند، آنها روحیات، خصوصیات و علایق متفاوتی دارند و در دوران بلوغ به علت نارسایی و ناپختگی شخصیت، اضطراب و بی‌قراری، کنجکاوی، اعتقادات ضعیف مذهبی، تحمل نکردن مشکلات زندگی، ناپایداری عاطفی، احساسات زودگذر و استقلال‌طلبی و تحریک‌پذیری بسیار شدید از جمله اصلی‌ترین قربانیان مواد مخدر محسوب می‌شوند (۱-۳).

افرادی که از نظر عاطفی به بلوغ می‌رسند، هرگز از واقعیت‌ها

۱- دانشیار، گروه گروه پزشکی اجتماعی و خانواده، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۲- دانشجوی پزشکی، کمیته‌ی تحقیقات دانشجویان پزشکی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده‌ی مسؤول: زهرا امینی؛ دانشیار گروه پزشکی اجتماعی و خانواده، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

Email: z.amini@med.mui.ac.ir

با استفاده از لیست دانشجویان دختر هر دانشکده که ساکن خوابگاه بودند، نمونه‌ها به صورت تصادفی ساده استخراج شدند. پرسشنامه‌ها با هماهنگی مسئول خوابگاه در ساعتی از شبانه‌روز که دانشجویان فرصت کافی و تمایل به دریافت پرسشنامه داشتند و در خوابگاه حضور داشتند، توسط خود افراد تکمیل شد.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها، شامل چک‌لیست اطلاعات دموگرافیک (سن، مقطع تحصیلی، مدت اقامت در خوابگاه، رشته‌ی تحصیلی، وضعیت تأهل، مدت زمان ورود به دانشگاه) و پرسش‌نامه‌های مقیاس تمایل به اعتیاد و مقیاس بلوغ عاطفی سینگ و بهار گاوا بود. پرسشنامه تمایل به اعتیاد دارای ۱۶ سؤال است که توسط میرحسامی در سال ۱۳۸۸ تدوین و روایی و پایایی آن تأیید شده است (۱۱).

آلفای کرونباخ برای پرسشنامه میزان گرایش به اعتیاد برابر با ۰/۷۹ بود (۱۱). هدف کلی آن، بررسی میزان تمایل به اعتیاد از سه بعد محیطی - خانوادگی (سؤال ۱ تا ۵)، فردی (سؤال ۶ تا ۹) و اجتماعی (سؤال ۱۰ تا ۱۶)، در افراد مختلف بوده که طیف پاسخدهی به پرسشنامه به صورت لیکرت (خیلی کم، کم، گهگاهی، زیاد و خیلی زیاد) می‌باشد. به منظور بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه، مجموع امتیاز همه سؤالات باهم جمع می‌شود. این امتیاز دامنه‌ای از ۱۶ تا ۸۰ دارد. و هر چه این امتیاز بالاتر باشد، بیانگر میزان تمایل بیشتر شخص پاسخ‌دهنده به اعتیاد است و برعکس.

مقیاس بلوغ عاطفی سینگ و بهار گاوا توسط یا شویر سینگ و ماهیش بهارگاوا در سال ۱۹۹۱ تدوین شده است که شامل ۴۸ سؤال است و هدف آن بررسی ابعاد مختلف بلوغ عاطفی (عدم ثبات عاطفی، بازگشت عاطفی، فروپاشی شخصیت، ناسازگاری اجتماعی و فقدان استقلال) می‌باشد. طیف پاسخدهی آن بر اساس لیکرت تنظیم شده است. مقیاس اندازه‌گیری این ابزار از هرگز تا خیلی زیاد تغییر می‌کند. معیار عدم ثبات عاطفی مجموعه‌ای از علائم مانند عدم قابلیت در حل و فصل مشکلات، زودرنجی، نیازها، نیاز به کمک در کارهای روزمره، آسیب‌پذیری، لجاجت و تندخویی می‌باشد و شامل سؤالات ۱ تا ۱۰ می‌باشد. معیار بازگشت عاطفی هم شامل گروه بزرگی از عوامل مانند احساس حقارت، بی‌قراری، خصومت، پرخاشگری و خودمداری بوده و شامل سؤالات ۱۱ تا ۲۰ می‌باشد. ناسازگاری اجتماعی شامل سؤالات ۲۱ تا ۳۰ و معیار فروپاشی شخصیت مانند واکنش سازی، هراس، دلیل تراشی، بدبینی و رفتار ضد اخلاقی از سؤال ۳۰ تا ۴۰ می‌باشد. معیار فقدان استقلال (وابستگی انگلی نسبت به دیگران، خودبینی و غیر قابل اعتماد بودن) نیز از سؤال ۴۰ تا ۴۸ ارزیابی می‌شود. سؤالات طوری بیان شده که به پاسخ خیلی زیاد نمره‌ی ۵ تعلق گرفته و پاسخ هرگز نمره ۱ می‌گیرد. بنا براین هر چه نمره بالاتر باشد درجه بالاتری از عدم بلوغ عاطفی وجود دارد و بالعکس. روایی

اعتیاد است. در مورد سبب‌شناسی گرایش به مصرف مواد مخدر فرضیه‌های مختلفی بیان شده است، اما هیچ یک از این فرضیه‌ها به تنهایی نمی‌تواند علت گرایش فرد به مواد مختلف را تبیین کند. در بیشتر موارد مجموعه‌ای عوامل و زمینه‌ها در گرایش افراد به مواد مخدر نقش دارند. لیکن در هر شرایط فرهنگی و اجتماعی و در هر فرد، برخی عوامل نقش بارزتری ایفا می‌کنند (۷، ۸). از آنجایی که اعتیاد به مواد مخدر مسأله‌ای زیستی، روانی، اجتماعی (Bio-psycho-social) است؛ بنابراین زمینه‌های گرایش به اعتیاد دارای ابعاد بیولوژیک از قبیل تغییرات در سطح هورمونی و انتقال دهنده‌های عصبی (Neurotransmitters)، بعد اجتماعی از قبیل فقر، بیکاری، احساس ناامنی (Insecurity)، وجود عوامل استرس‌زای مختلف مانند جنگ، سربازی و دوری از خانواده، است (۹). با توجه به اینکه زندگی در محیط خوابگاه، دوری از خانواده، تنهایی، استقلال، ورود افراد جدید به حوزه اطرافیان دانشجو، رو به رو شدن با آسیب‌های فرهنگی و تحصیلی در خوابگاه، اضطراب و تنش افراد را بالا می‌برد (۱۰)، به همین دلیل دانشجویان ساکن خوابگاه برای این پژوهش انتخاب شدند.

از آنجایی که دختران جوان جامعه علاوه بر ایفای نقش‌های اجتماعی و اجرایی در آینده، در نقش مادر، وظیفه تربیت فرزندان و انتقال فرهنگ و اخلاق دینی به نسل بعد را نیز بر عهده دارند و همچنین از آنجایی که گرایش به اعتیاد، مسأله‌ای است که با پیشگیری و توجه به عوامل خطر و محرک‌ها قابل کنترل است. در جستجوی منابع شامل پایگاه داده‌ها، مطالعات مشابه اندکی در رابطه این موضوعات انجام شده است، از این‌رو، در این مطالعه به بررسی ارتباط بین بلوغ عاطفی و گرایش به مصرف مواد مخدر در دانشجویان دختر ساکن خوابگاه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان پرداخته شده است.

روش‌ها

مطالعه‌ی مقطعی حاضر، در سال ۱۳۹۷ در خوابگاه‌های دخترانه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد. جامعه‌ی آماری پژوهش، کل دانشجویان دختر ساکن در خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بودند. حجم نمونه بر اساس فرمول همبستگی با در نظر گرفتن سطح معنی داری ۵ در صد ($Z = 1/96$) برای مشاهده همبستگی حداقل به مقدار $R = 0/2$ با توان آماری ۸۰ درصد (با در نظر گرفتن پوشش بی‌پاسخی) تعداد ۲۵۹ نفر در نظر گرفته شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل تمایل به شرکت در طرح و سکونت بیش از ۳ روز در هفته در خوابگاه بود و معیار خروج از مطالعه ناقص بودن بیش از ۱۰ درصد از اطلاعات پرسشنامه بود. این پژوهش در کمیته‌ی اخلاق دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (IR.MUI.REC.1396.3.733) بررسی و تأیید شد. برای نمونه‌گیری

و پایایی این پرسشنامه توسط ایمانی و محبی در ایران بررسی شده و آلفای کرونباخ آن ۰/۷۵ گزارش شده است (۱۲).

گزارش متغیرهای کمی به صورت میانگین و انحراف معیار و کیفی به صورت تعداد و درصد انجام شد. برای بررسی ارتباط متغیرها باهم از ضریب همبستگی Pearson استفاده شد. برای مقایسه‌ی متغیرهای عددی در سطوح متغیرهای کیفی از آزمون آنالیز واریانس چند متغیره و آزمون Independent sample T-test استفاده شد.

یافته‌ها

در مطالعه‌ی حاضر تعداد ۲۵۹ نفر از دانشجویان دختر ساکن خوابگاه مورد بررسی قرار گرفتند. میانگین سن افراد شرکت‌کننده در مطالعه ۲۳/۳۷ ± ۲/۹۷ سال، میانگین مدت زمان ورود به دانشگاه ۱/۲۹ ± ۲/۳۰ سال و میانگین مدت اقامت در خوابگاه ۱/۲۰ ± ۲/۱۹ سال بود. ۲۲۲ نفر (۸۵/۹ درصد) از شرکت‌کنندگان مجرد و ۳۷ نفر (۱۴/۱ درصد) متأهل بودند. همچنین ۱۵۸ نفر (۶۱/۱ درصد) از دانشجویان در مقطع کارشناسی، ۸۶ نفر (۳۳/۳ درصد) کارشناسی ارشد و ۱۵ نفر (۵/۶ درصد) در مقطع دکترا در حال تحصیل بودند.

تحلیل‌های آنالیز واریانس چند متغیره با در نظر گرفتن متغیرهای وابسته‌ی بلوغ عاطفی و ابعاد آن (معیار عدم ثبات عاطفی، معیار

بازگشت عاطفی، ناسازگاری اجتماعی، فروپاشی شخصیت، فقدان استقلال) و متغیر زمینه‌ای مانند وضعیت تأهل (جدول ۱) بر متغیرهای وابسته بلوغ عاطفی و ابعاد آن نشان داد، متغیر وضعیت تأهل در مدل نقش نداشته و اثر معنی‌داری بر نمره‌ی میانگین بلوغ عاطفی و ابعاد آن معیار عدم ثبات عاطفی، معیار بازگشت عاطفی، ناسازگاری اجتماعی، فروپاشی شخصیت و فقدان استقلال نداشت. همچنین میانگین نمرات گرایش به اعتیاد در بعد محیطی و اجتماعی بر حسب وضعیت تأهل و با در نظر گرفتن مقطع تحصیلی تفاوتی نداشت ولی میانگین نمرات در بعد فردی در افراد متأهل بیشتر از افراد مجرد بود ($P = ۰/۰۳$).

آزمون همبستگی Pearson نشان داد بین بعد فردی گرایش به مصرف مواد مخدر با نمره‌ی کلی بلوغ عاطفی و ابعاد آن ارتباط معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$). اما بین بعد اجتماعی گرایش به مصرف مواد مخدر، نمره‌ی کل و ابعاد بلوغ عاطفی رابطه معنی‌داری مشاهده نشد ($P > ۰/۰۵$). همچنین به استثنای بعد فقدان استقلال، سایر ابعاد بلوغ عاطفی با بعد محیطی گرایش به اعتیاد ارتباط داشتند. با استفاده از آنالیز رگرسیون خطی به منظور پیش‌بینی گرایش به اعتیاد با استفاده از متغیرهای وضعیت تأهل، سن، مقطع تحصیلی، مدت اقامت در خوابگاه و بلوغ عاطفی و زیر مقیاس‌های آن، تنها زیر مقیاس فروپاشی از نظر آماری معنی‌دار شد ($P < ۰/۰۰۵$, $B = ۰/۲۸$). (جدول ۲).

جدول ۱. آزمون چند متغیره برای بررسی اثر وضعیت تأهل بر گرایش به اعتیاد و ابعاد آن

P	فاصله‌ی اطمینان ۹۵٪		انحراف از استاندارد	میانگین	وضعیت تأهل	متغیرهای وابسته گرایش به اعتیاد
	حد پایینی	حد بالایی				
۰/۶۴	۱۰/۷۵۰	۹/۳۲۴	۰/۳۶۱	۱۰/۰۳۷	مجرد	محیطی
	۱۱/۰۰۲	۸/۵۳۹	۰/۶۲۳	۹/۷۷۰	متأهل	
۰/۰۳	۸/۷۸۵	۷/۳۴۹	۰/۳۶۳	۸/۰۶۷	مجرد	فردی
	۱۰/۴۰۴	۷/۹۲۳	۰/۶۲۸	۹/۱۶۳	متأهل	
۰/۲۵	۱۶/۹۳۲	۱۴/۹۹۰	۰/۴۹۱	۱۵/۹۶۱	مجرد	اجتماعی
	۱۸/۳۱۵	۱۴/۹۵۸	۰/۸۴۹	۱۶/۶۳۷	متأهل	
۰/۰۵	۳۵/۳۲	۳۳/۵۰	۰/۴۳	۳۴/۵۵	مجرد	کل
	۴۱/۰۵	۳۳/۴۱	۱/۵۲	۳۶/۹۵	متأهل	

جدول ۲. ارتباط بین نمره‌ی کلی و ابعاد گرایش به مصرف مواد مخدر با نمره‌ی کلی بلوغ عاطفی و ابعاد آن

متغیرها	بعد فردی		بعد اجتماعی		بعد محیطی		اعتیاد کل
	P	ضریب همبستگی	P	ضریب همبستگی	P	ضریب همبستگی	
عدم ثبات	۰/۰۳	۰/۱۵۳	۰/۷۸	۰/۰۲	۰/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۰۲
بازگشت عاطفی	۰/۰۰۱	۰/۳۴	۰/۸۰	۰/۰۱	۰/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
ناسازگاری اجتماعی	۰/۰۰۱	۰/۲۶	۰/۷۸	۰/۰۱	۰/۱۸	۰/۰۰۵	۰/۰۰۹
فروپاشی شخصیت	۰/۰۰۱	۰/۲۹	۰/۶۲	۰/۰۳	۰/۲۹	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
فقدان استقلال	۰/۰۴	۰/۱۳	۰/۲۵	۰/۰۷	۰/۰۸	۰/۹۰	۰/۳۳
کل	۰/۰۰۱	۰/۳۱	۰/۲۳	۰/۰۹	۰/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

بحث

با توجه به نتایج به دست آمده، بین متغیر نمره‌ی کل گرایش به مصرف مواد مخدر و نمره بلوغ عاطفی و ابعاد آن (معیار عدم ثبات عاطفی، معیار بازگشت عاطفی، معیار ناسازگاری اجتماعی، فروپاشی شخصیت) ارتباط معنی‌داری وجود دارد. لذا افزایش بلوغ عاطفی می‌تواند گرایش به مصرف مواد مخدر را در ابعاد محیطی و فردی کاهش دهد. این یافته‌ها همسو با نتایج تحقیقی که زمانی (۱۳) و جهانتاب (۱۴) پیرامون بررسی عوامل مؤثر بر آمادگی گرایش به اعتیاد در دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های دولتی شهر تهران انجام داده است می‌باشد، در مطالعه‌ی زمانی نیز بین عامل‌های خانواده، بلوغ عاطفی و هم‌سالان و آمادگی گرایش به اعتیاد دانش‌آموزان دختر، رابطه‌ی معنی‌داری وجود داشت.

تحقیقات نشان می‌دهد، نوجوانانی که بلوغ عاطفی کمتری دارند از توانایی کمتری نیز برای سازگاری عاطفی و اجتماعی با محیط برخوردارند. نتایج به دست آمده توسط Manoharan و همکاران در پژوهشی تحت عنوان خطوط سیر رفتار ضد اجتماعی و بلوغ روانی از نوجوانی تا آغاز بزرگسالی (جوانی) حاکی از آن بود که بلوغ عاطفی جوانانی که در رفتارهای ضد اخلاقی و ضد اجتماعی مانند اعتیاد پافشاری دارند کمتر است. به بیان دیگر کمبود عناصر بلوغ روانی خصوصاً در کنترل بر انگیزش، جلوگیری از پرخاشگری (که به عنوان معیار بازگشت عاطفی از معیارهای بلوغ عاطفی به شمار می‌رود) و جهت‌گیری آینده، وجود دارد که همسو با نتایج مطالعه‌ی حاضر می‌باشد (۱۵).

در پژوهش Amirkhan و Auyeung نشان داده شد که افراد با بلوغ عاطفی کمتر، قادر نخواهند بود که هیجانات خود را کنترل کنند (معیار عدم ثبات عاطفی) و ممکن است به موقعیت‌های استرس‌زا واکنش‌های مناسب ارائه نداده و بیشتر در معرض آسیب‌های اجتماعی همچون گرایش به مواد قرار بگیرند. زیرا این افراد یک روش جایگزین برای پاسخ‌دهی به استرس در آموزه‌های شخصی خود ندارند (۱۶).

در پژوهشی که توسط فروتنی و رضاییان انجام شد، نتایج نشان دادند که ۴۲ درصد از دانشجویان معتقدند که ورود به میدان دانش و دانشگاه زمینه‌ساز گرایش به مصرف مواد مخدر و اعتیاد افراد است (بعد محیطی و اجتماعی گرایش به مواد مخدر) (۱۷).

نتایج مطالعه‌ی منصورنژاد و همکاران نشان داد که علاوه بر ماهیت رشته، محیط دانشگاه و در کنار آن زندگی در خوابگاه می‌تواند بر رشد آموزشی و شخصیتی افراد تأثیر بسزایی داشته باشد و آنها را در معرض خطر مشکلات سلامت جسمی و روانی قرار داده و آنها را مستعد مصرف و وابستگی به مواد مختلف قرار دهد (۱۸). در

حالی‌که در نتایج مطالعه‌ی حاضر، بین گرایش به مصرف مواد مخدر با عوامل دموگرافیک (سن، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، مدت ورود به دانشگاه و مدت اقامت در خوابگاه) ارتباط معنی‌داری وجود نداشت. این تفاوت بین نتایج می‌تواند ناشی از جامعه‌ی هدف متفاوت بین مطالعه‌ی حاضر و مطالعات مذکور باشد چون در آن مطالعات جامعه هدف شامل دانشجویان پسر و دختر بوده و در مطالعه ما تنها به بررسی دانشجویان دختر پرداخته شده است.

همسو با نتایج این مطالعه، در مطالعه‌ی قمری گیوی و مجرد، بین سبک دلبستگی به عنوان یکی از ابعاد بلوغ عاطفی و گرایش به اعتیاد، رابطه‌ی منفی معنی‌دار وجود داشت به این صورت که هر چقدر دلبستگی فرد ایمن باشد میزان گرایش به اعتیاد کاهش خواهد یافت و سبک دلبستگی ناایمن به عنوان یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های اعتیاد و مصرف مواد، الکل و رفتار سیگار کشیدن در افراد است (۱۹).

بر اساس نظریه‌ی خودتحقیری Kaplan افراد دارای سبک دلبستگی ناایمن ممکن است با گرایش به گروه‌های نامتعارف در تلاش باشند تا احساس پذیرش از طرف اجتماع و ارزش‌مندی را به دست بیاورند. اغلب در این بافت امکان مواجهه با دوستان (به عنوان بعد محیطی گرایش به اعتیاد) و دیگر افرادی که شخص را به مصرف مواد مخدر تشویق می‌کنند وجود دارد، بنابراین فردی که دلبستگی اجتنابی (ناایمن) داشته و ثبات عاطفی (معیار عدم ثبات عاطفی) نداشته باشد، احساس امنیت نمی‌کند و مایل است به یک منبع عاطفی وابسته باشد. از آن جا که این افراد فقدان این منبع را تجربه کرده‌اند جهت رسیدن به ثبات عاطفی، تمایل بیشتری به مصرف مواد مخدر دارند که همسو با نتایج مطالعه‌ی ما می‌باشد (۲۰).

از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به امکان وجود عدم اعتماد، ترس و نگرانی از اثرات احتمالی برملا کردن گرایش به اعتیاد در دانشجویان و تأثیر آن در روند تحصیلی وی اشاره کرد. پیشنهاد می‌شود که پژوهش حاضر بر روی گروه دانشجویان پسر و سایر افراد جامعه نیز انجام شود تا نقش عامل جنسیتی و محل سکونت در رابطه بلوغ عاطفی و گرایش به مواد مخدر مشخص گردد.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد افزایش بلوغ عاطفی در ابعاد عدم ثبات، بازگشت عاطفی، ناسازگاری اجتماعی و فروپاشی شخصیت می‌تواند با کاهش گرایش به مصرف مواد مخدر در هر سه بعد محیطی، فردی و اجتماعی همراه باشد. بنابراین به نظر می‌رسد راهکارهایی برای ارتقای بلوغ عاطفی دختران دانشجویان بتواند به کاهش گرایش آنها به اعتیاد اثرات خوبی داشته باشد.

تصویب ر سیده و با حمایت مالی دانشگاه به انجام رسیده است. بدین وسیله از زحمات کلیه افراد درگیر در مراحل اجرایی و دانشجویان شرکت کننده در طرح تقدیر و تشکر می شود.

تشکر و قدردانی

این مقاله منتج از پایان نامه‌ی مقطع دکترا رشته‌ی پزشکی عمومی با کد ۳۹۶۷۳۳ می باشد که در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به

References

1. Asnaashari N, Shikholislami R. The mediating role of emotional maturity in relationship between self-esteem and social anxiety among females' adolescence [in Persian]. *Psychological Models and Methods* 2016; 6(22): 35-52.
2. Aashra B, Jogsan YA. Emotional Maturity and Self-Actualization in Graduate and Post-Graduate Students. *Quest Journals, Journal of Research in Humanities and Social Science* 2013; 1(4): 15-8.
3. Hooman HA, Vatankhah HR, Dorostkar S. Considering practicality, reliability and validity of oxford happiness's revised test in Tehran high schools students [in Persian]. *Journal of Psychological Research* 2012; 4(15): 1-15
4. Ahadi H. Psychology of growth (2) in adolescence, adulthood (adolescence, middle ages and elderly) [in Persian]. Tehran, Iran: Ayande Derakhshan Publications; 2006.
5. Karkhi M. Wrong beliefs in addiction. *Qom University of Medical Sciences* [in Persian]. Print Sahar, Tehran: First Edition. 2012; 3, 26-38.
6. Momtazi S, Jafari S, Khosravi N, Nikfarjam A. Science of addiction: drugs, the brain and behavior. Offices, mental health, social and addiction [in Persian]. Tehran, Iran: Sepidbarg Publications; 2019.
7. Amani F, Sadeghehahari S, Mohammadi S, Azami A. Changes in patterns of drug addicts referring to addiction centers ,1998-2003 [in Persian]. *J Ardabil Univ Med Sci* 2005; 2(3): 220-24.
8. Eitle D. The moderating effects of peer substance use on the family structure-adolescent substance use association: Quantity versus quality of parenting. *Addict Behav* 2005; 30(5): 963-80.
9. Sattari B, Azam A, Mohamadi M. Attitude, Addiction, Ardebil, Iran, Narcotics, Tendency. *Social Welfare* 2003; 3(9): 263-82.
10. Tabe bordbar F, Tabatabaei K, Azad Falah P, Samani S. Effect of assertiveness training on homesickness in girls students. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2009; 19(73): 27-33.
11. Mir Hesami SH. Role of the family in addiction among youth and adolescents [in Persian]. [Thesis]. Iran: Payam Noor University; 2009.
12. Imani R, Moheb N. The Relationship between Mothers' Emotional Maturity and their Children's Behavioral Disorders [in Persian]. *Women and Family Studies* 2010; 2(6): 29-49.
13. Zamani S. Investigating the factors affecting addiction preparation among female students of public high schools in Tehran [in Persian]. [Thesis]. Tehran, Iran: Allameh Tabataba'i University; 2011.
14. Jahantab M. Unsuitable friends & teenagers addiction [in Persian]. *Social health and Addiction*. 2014; 1(4): 63-78.
15. Manoharan R, Louis J, Doss C. Emotional Maturity of Post Graduate Student in Pondicherry Region. *Experiments in education* 2007; 35(8): 161.
16. Amir Khan J, Auyeung B. Coping with stress across the lifespan: Absolute vs. relative changes in strategy. *Journal of Applied Developmental Psychology* 2007; 28(4): 298-317.
17. Forootani M, Rezaeian M. Understanding and drug abuse among students Larestan city [in Persian]. *Iran Journal of Nursing* 2004; 18(43): 21-29.
18. Mansournejad Z, Poorseyed SR, Kiani F, Khodabakhsh MR. Effectiveness of communication skills training on emotional maturity evolution of female students on the eve of marriage [in Persian]. *Journal of Fundamentals of Mental Health* 2013; 15(59): 158-70.
19. Ghamari Givi H, Mojarad A. Prediction of tendency to addiction using attachment style and impulsivity [in Persian]. *Journal of Health and Care* 2016; 18(1): 17-27.
20. Kaplan HB, Kaplan HB. Deviant behavior in defense of self. Academic Press New York; 1980.

The Relationship between Emotional Maturity and Drug Abuse in Dormitory Resident Female Students of Isfahan University of Medical Sciences Drug use among dormitory students

Zahra Amini¹, Farzaneh Taati²

Original Article

Abstract

Background: Emotional maturity is one of the important indicators that may be effective in controlling high-risk behaviors in young people. Considering the role of young women in society and in the family, the present study was conducted on female students living in the dormitory of Isfahan University of Medical Sciences to investigate the relationship between emotional maturity and the tendency to use drugs.

Methods: This cross-sectional study was carried out on 259 female students residing in the dormitories of Isfahan University of Medical Sciences who were selected by simple random sampling. The emotional maturity of the subjects was determined using Singh and Bhargava's Emotional Maturity Scale, and its correlation with the scores from the Addiction Potential Scale was measured using Pearson's correlation test.

Findings: The results showed a significant correlation between the tendency to use drugs and the total emotional maturity score ($P < 0.001$), the emotional instability standard ($P = 0.027$), Emotional return ($P < 0.001$), social incompatibility ($P = 0.009$), and personality disintegration ($P < 0.001$). However, no significant relationship was observed between the tendency to use drugs and lack of independence ($P = 0.328$). Also, variables such as marital status, educational level and duration of residence in dormitory did not have a significant effect on emotional maturity and the tendency to use drugs ($P > 0.05$).

Conclusion: Increasing emotional maturity in dimensions of instability, emotional return, social incompatibility and personality disintegration can reduce the tendency toward drug use in the environmental and individual dimensions. Therefore, increasing emotional maturity can greatly affect the tendency toward drug abuse.

Keywords: Emotions; Drug abuse; Students

Citation: Amini Z, Taati F. **The Relationship between Emotional Maturity and Drug Abuse in Dormitory Resident Female Students of Isfahan University of Medical Sciences** Drug use among dormitory students. J Isfahan Med Sch 2025; 43(819): 648- 53.

1- Associate Professor, Department of Community and Family Medicine, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

2-Medical Student, Medical Students Research Committee, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Zahra Amini, Associate Professor, Department of Community and Family Medicine, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran; Email: z.amini@med.mui.ac.ir